

Ese de dóue ori in septemana:
Joi-a si Dominec'a.

Pretiuu de prenumeratiune:

pre anu intregu . . . 6 fl. v. a.
„ diumetate de anu . . . 3 fl. v. a.
„ patrariu de anu . . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

pre anu intregu . . . 9 fl. v. a.
„ diumetate de anu . . . 4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Corespondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseze de a dreptulu: Redactiunei „Lumina” in Aradu, cancelaria episcopésca.

Pentru publicatiunile de trei ori, ce contienu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sire garmond) tacs'a e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl. éra mai sus 5 fl., intielegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretiuu publicatiuniloru se se anticipe

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

PARTE OFICIALA.

Nr. 1428. Pres.

La recercarea epitropiei provisorie a fonduriloru comune din 5. Octobre a. c. Nr. 58. membrii aceiasi epitropie sunt poftiti a participá la siedinti'a plenaria epitropésca, ce pentru alegerea de presiedinte si de cassariu va sè se tiena la resiedinti'a episcopésca din Aradu, Sambata in 10. Noembre vechiu. a. c. *)

Aradu, 2. Noembre v. 1873.

Vicariatulu episcopescu din Aradu.

Nr. 1430 Pres.

In contielegere cu Preasanti'a Sa domnulu episcopu diecesanulu alu Caransebesiului, membrii comisiunei, ce are a se intruni la Temisiór'a spre a intrá in desbateri asupr'a locului si modului de administratiune a fonduriloru comune, alesi in sinodulu eparchialu de aici sub Nr. 180. a. c. sunt poftiti a se aduná Mercuri in 12²⁴. Decembre a. c. in orele nainte de médiadi la locuinti'a domnului protopresbiteru Meletiu Dreghiciu in Temisiór'a; reflectandu-se totodata la conclusulu sinodului eparchialu de aici de sub Nrulu provocatu mai sus, dupa care comisiunea are a substerne operatulu seu celu putienulu cu dóue luni nainte de prossimulu sinodu ordinariu eparchialu la episcopiele concerninti spre publicare si spre comunicare cu membrii sinodali. **)

Aradu, 2. Novembre, 1873.

Vicariatulu episcopescu din Aradu.

Nr. 1437. Pres.

Pentru incheierea agendelu consistoriali cu referintia la sinodulu eparchialu estraordinariu convocatu spre alegere de episcopu, si pentru deciderea altoru trebi curinti, Sambata in 10. Noembre a. c. calend. vechiu, cu incepere la 9. óre nainte de médiadi, se va tiené aici siedintia plenaria consistoriala; la carea sunt invitati aessorii dela tóte trei senatele consistoriului de aici.

Aradu, 2. Noembre, 1873.

Presidiulu consistoriului eparchialu gr. or. romanu din Aradu.

*) *Membrii comisiunali din eparchi'a Aradului:* Vincentiu Babesiu, Dr. Paulu Vasiciu, Georgiu Vasileviciu, Georgiu Fogarasi, Ioanu Missiciu, Paulu Fizesianu, Ioanu Suci, Dr. Atanasiu Siandoru, Lazaru Ionescu, Ioanu P. Desseanu si Ioanu Moldovanu; *din eparchi'a Caransebesiului:* Nicolau Andreeviciu, Marcu Rotaru, Iulianu Ianculescu, Constantinu Udrea si Iosifu Seracinu.

**) *Membri comisiunei din eparchi'a Aradului:* Meletiu Dreghiciu, Iosifu Belesiu, Dr. Paulu Vasiciu, Demetriu Bonciu. Lazaru Ionescu si Alesiu Popoviciu; *din eparchi'a Caransebesiului:* Alesandru Ioanoviciu, Ioanu Popoviciu, Antoniu Mocioni, Nicolau Ioanoviciu, Vicentiu Babesiu si Iulianu Ianculescu.

PARTE NEOFICIALA.

Predica la nascerea Domnului

despre léganu si cosciugu (sicriu.)

(urmare.)

Aci inse ni se nascera o intrebe nóua, adeca: ce e-aceea ce prefate viéti'a in dragoste? Se vedemu nu respunde si la acést.a intrebare léganulu si cosciugulu din Vitleemu?

La fie-care vighiéza dragostea si inca dragostea de mama, cufundata in fericire sta aici langa vietuitoriu Mari'a, colo Rachil'a cu anim'a sfasiata de dorere se uita asupr'a filoru sei morti. — Dragostea e crecreatoriulu celu mai bunu, dragostea e acea putere, care din omu póte face ce vre. Si déca e dreptu, au nu vomu cunósce noi dragostea cea mai mare pamentésca, influinti'a cea miraculósa a dragostei de mama a supr'a crecerei; óre nu vomu fi in stare a marturisi, óre nu vom fi in stare a constata din cursulu genului nostru celui mai nobilu, cumca asupr'a omenimei acestei mari, asupr'a popóreloru, asupr'a vietii familieloru, nimica n'a fostu asia de statatória, asia de folosítoria si datatória de cinosura, ca si dragostea de mama? — Si de nu o ar marturisi acést.a nici odata sciinti'a si istori'a, óre poté-ar cineva dintre noi a o negá acést.a, carele a fostu asia de fericite de a se odihni pre bratielile maicei sale iubitorie, audiendu cuvintele ei cele dulci, vediendu-i intristarea, bucuri'a si lacrimelile, cunóscentu din trasurile feciei ei, ce este iertatu si ce opritu, ce-e ddiescu si ce-i omenescu, iubirea binelui si ur'a reului, care tóte sunt indreptarile virtutii cei curate. —

E de multu decandu a moritu mamele nóstre, noi inca stamu aprópe de cosciugulu nostru, si de cautamu in napoi la cursulu vietii nóstre trecutu, ODne! câte de tóte amu uitatu din ce amu invetiatu si ce amu tienutu candva de lucru maretiu. Si totusi dupa atatia ani unu chipu santu, o memoria santa au incaruntitu cu noi: chipulu si memori'a sacra a maicei nóstre. Nici candu nu se dovedesce acést.a mai chiaru decátu in fericirea seu nefericirea nóstra, unde simtirea dobindindu espresione dice: mama, o dulce mama de ai vedé câtu e de fericite fiulu teu! si mama, o dulce mama cum ai plange de ai vedé câtu e de grea sórtea mea! Merita a intrebá: de unde si ie dragostea de mama influinti'a acést.a mare, poterea acést.a miraculósa? Acést.a se esplicà de acolo, cà omulu se lasa a fi condusu acolo unde este invinsu, cà acela privesce starea lui, de a sa propria: Acést.a esplicà increderea aceea mare, ascultarea aceea, cu care se póta fatià de maicele loru filii si ficele. Eu nu sci, dar nici ei singuri nu sci, de unde e atragerea acést.a mare, carea li sioptesce loru, cà mai multu potu contá la anim'a aceea sub care s'a odihnitu, pe sinulu acel'a, pre care prim'a óra s'a culcatu, pe bratielile acelea de care prim'a óra a fostu incopciatu, pe ochii aceia dela care mai

antaiu a invetiatu surisulu? — Acést'a ni esplica dragostea nemarginita si jert'a de sine a maiceloru, cu care de comunu este incopciata sórtea loru de a fiiloru sei in fericire si nefericire. Nu sciu, dar nici maicele singure nu sciu de unde vine simtirea cea comuna si miraculósá? de fericirea séu nefericirea fiiloru traverséza anim'a loru. De câte ori ne-amu aredicatu noi manile in biseric'a acést'a pentru plóia, de câte ori amu datu noi multiamire aici pentru panaa nóstra cea de tóte dilele, de aceea Ddieule preintiepte, au sè nu avemu noi euventu a ne rugá catra tine, multiamindu-ti pentru dragostea cea cerésca, carea o ai sadit'o in anim'a maiceloru nóstre, ca prin poterea ei sè ne faci partasi imperatiei tale celei ceresci. —

Te rugamu dar' Parinte, ca in interesulu nostru si a fiiloru nostri, precumu si pentru salutea omenimei, sè sadesci in anim'a maiceloru pe langa dragoste, intieptiunea ta cea cerésca ca impreunandu-se rugatiunile cele ferbinti a dragostei, sè pice ca o rana folósitoria asupr'a nóstra — semintiele cele mai nobile a virtutii la creşterea omenimei. —

Fiiloru, si ficeloru, a caror'a maice inca traiescn, au nu veti intregi voi rugatiunea vóstra cu aceea: cumca ve-ti stimá pre maicele vóstre? apretiuindu harulu acell'a, ce-lu aveti intransele. Éra déca v'ati uitatu pana acum ali dá dragostea reciproca, nu ve-ti picá voi óre in genunchi la pitiórele loru, respplatindule dragostea loru cu respplatirea cea mai nobila, rugendu-ve de iertare; au nu veti grabi a ve culcá pre sinulu loru promitiendu, cà ve veti imbuni neravulu vostru. Grabiti dar' si inca astadi o impliniti acést'a, fiindca léganulu si cosciugulu stau aprópe unulu de altulu, si fiindca acelu fiu carele pecatuiesce in contr'a maicei sale, acell'a nu dobandesce iertare in ceriuri. Fii si fice, barbati si carunti, carii de multu ati ingropatu pre maicele vóstre, au nu vi veti renoi acum in animile vóstre cele multiamitórie memori'a loru? —

(Va urmá).

SCÓL'A.

Sciinti'a naturei séu fisic'a.

Sciinti'a naturei se deprinde cu esplicarea si scurtarea reguleloru naturei caror'a suntu supuse trupurile si fenomenele, prin urmare propunerea acestui obiectu e mei grea decâtu alu Istoriei naturale, pentru-cà in Istori'a naturala aparitiunile (fenomenele) ni stau nainte, din contra la fisica trebue cautate observarile in multe tipuri. — Din aceea cauza Istori'a naturala se póte propune si celoru mai micuti prunci precandu fisic'a se póte propune numai celoru mai mari (din despartimentulu superioru) ér celoru micuti numai pregatire prin propunerea unoru fenomene usióre. — Pentru a propune fisic'a cu resultatu bunu, avemu lipsa de dóue lucruri, adeca: 1, ca sè intielegemu bine obiectulu, 2, se alegemu modulu corespundietoriu. — Ce se atinge de celu dintaiu, e de insemnatu, cà nu e destulu numai câtu a invetiatu invetiatoriulu ca preparandu!!! ci ne'ncetatu sè studiedie spre a'si castigá sciintia pentru a scí propune dupa principie si metodice. —

In privinti'a modulu de propunere suntu urmatórele de insemnatu: A face prunciloru fisic'a interesanta si placuta prin experimentari pre care se basédia regulele, fara de care nu póte fi propunere din fisica, — éra modulu corespundietoriu pretinde aceea, ca sè nu se aduca nainte mari maiestrii, si sè se incungiure (delature) experimentarile incurcate si midilócele incálcite. Midilócele scumpe nu suntu pentru scólele poporale; aci trebue folosite cele mai simple midilóce si experimente, mai vertosu de acelea cari si pruncii le potu folosi.

Fenomenele se potu propune in modulu celu mai simplu mai vertosu de cele acomodate capacitatii prunciloru, la cari nu e lipsa de argumente matematice, si mai trebuintióse in viétia, pasindu ratiunabilu dela usioru la greu.

Fisic'a se ocupá cu scrutarea fenomeneloru naturei, la care suntu a se observá decurgerile, cum si pentru ce se intempla, — dreptu aceea (spre a face unu servitiu colegiloru ce au trebuintia) voiu descrie propunerea 1. despre negura si nori; a 2. despre roua si bruma a 3. despre plóia, néua si grindina. —

I. Despre negura.

Iubitiloru mei fii! Astadi voiu a vi esplicá obiecte frumóse déca veti fi atenti, càci aceea sciti voi fiiloru cà numai atunci veti intielege déca veti fi atenti ca totu-deuna, deci luati sém'a!

Acuma ve voiu esplicá despre formarea negurei:

La temperatur'a calda a aerului aburédia multe fluiditati, adeca partile de asupr'a trecu si se prefacu in aburi. — In urmarea acestei evaporari (aburari) se inaltia in susu in aeru cuantitati enorme de aburi din ape, mări, riuri si din locurile umede.

Esperimentare. Despre acést'a dragii mei ne potemu convinge déca vomu pune la focu o óla plina cu apa, carea ferbendu va evaporá o parte de apa, si privindu aburii radicandi din ól'a ce ferbe, nu ii vomu poté in adeveru observá, pana voru tiené aburii si ap'a caldura pentru cà-su nevidibili adeca stravedietiosi. — Acést'a e caus'a de tiene aerulu enormele cuantitati de aburi radicandi din mări, riuri si ape fara a-i observá noi. — Cu câtu in sa se vor redicá (departá) aburii de ól'a in carea ferbu, cu atáta mai multu voru perde din caldur'a loru, si recindu-se formédia nori mici asia numiti „aburi grosi,” carii se cuprindu din besicutie de apa (ca de sapunu). — Asemenea ca si aburii grosi suntu si aburii ce-ii respiramu noi, fiindu in anutempuri reci vidibili, ca negur'a si norii cei mari.

Prin urmare din mări, riuri, pamenturi umede (moirlóse) baltóse ne'ncetatu se redica aburi grei, si fiindu aerulu mai rece decâtu ap'a aburata — aburii in aeru recescu si formédia negur'a. Recindu-se aburii redicandi in páturile de susu formédia nori. — Negura suntu norii, carii stau aprópe de suprafacia pamentului; norii suntu negura in paturile mai inalte ale aerului. Locuitorii din vâi vedu de multe ori pe verfulu muntiloru nori, precandu amblatorii de pe munte ambla prin negura. — Norii de pene, norii cei micuti albi, care asémána a pene picande (cadiende), oscilédia in cea mai mare indepartare dela pamentu; grupele de nori suntu in form'a unui semiglobu, ei suntu aburi de apa, cari prin radicare aerului in regiunile reci dusi, acolo se recescu in câtva, inse éra se coboru in páturi de aeru mai caldu, si 'si perdu form'a de nori, si éra vor fi ne vidibili; Norii páturosi aréta la apunerea sórelui o colóre frumosa, si norii de plóia aréta o colóre veneta négra. — No fiiloru pentru astadi sè fia destulu, inse prejudecati bine ce vi am spusu, si eu ce vi am spusu ve voiu scrie pe tabla, si voi sè vi scrieti pre dictando, — apoi sè precetiti, si ce nu veti intielege sè me intrebati, cà eu bucuros ve voiu spune. — alta data ve voiu esplicá despre róua si bruma.

(Va urmá).

Langa Crisiulu albu 7 Octobre 1873.

Despre incendiulu din Iosasielu.

(Fine)

Ultimulu pasagiu alu elucubratiunei mele de datulu 29 Septembre, pentru cà e de mare momentuositate, me semtiu indetoratu a-lu desluci acumu. Mi plinescu detorinti'a. —

Erá nópte, tacere adunca domniá in natura; eu desi, fatigatu de lucrulu de díua, cà-ci fiindu-mi parochi'a fôrte debila sum constrinsu a lucrá, — dupa datin'a mea „neci un'a di nu este ertatu a trece preutului romanu ortodosu fora lectura si scriere“ *) — scriam, si anume acumu pentru amat'a nóstra „Lumina“ in meritulu incendiatorilor, candu de un'a data unu profundu si greu gemetu intrerumpe tacerea nopturna: — trasariu, dar' cugetu cà me insiela auditulu, in sa abia-mi cutriera, acést'a idea crerii, — gemetulu se repetiesce si unu plansu doiosu urméza, carele in momentu se finesce cu eschiamatiunea „Bunule Dómne fiii mei! flamendii mei“ !! — — — — — Deschidu ferést'a si intrebu: Cine este? „Eu sum dintre cei arsi, veduva cu patru fii mici; adi — suspinulu o intrerumpe — adi nu capetaiu de lucru, si pentru acea nu putui castigá nimicu de mancare pentru fii — si acumu asiediandu-me langa ei la odiehn'a de nópte, cautaiu a-i paresi acolo, pentru-cá plansulu si vaetele loru de fôme mi rumpe anim'a.“ — — — — —

In momentu mi-aduseiu aminte de acelu pasagiu din *Teologi'a pastorale* carele dice: „sub nume de seraci nu se intielegu numai cersitorii, ci si familiile cari se lupta cu lipse mari, in sa a cersi se rusineza“ deci chiamandu-o si dandu-i nisce alimente ce-mi stetera la dispusetiune, o demiseiu catra innocentii sei fii,

Acestea permitiendu voiescu a vorbi despre a III si dupa mine, ultim'a cale pre care se potu ajutorá incendiarii nóstri din Iosasielu, cea ce este *Apelulu* pre calea diuariatilor nóstre nationali. Acést'a cale, in tempulu presinte, este cea mai eficace din ajutorarea cercetatilor de sórte. Caus'a tofaleniloru si a gimnasiului nostru dein Bradu comprobéza, per eminentiam, acést'a asertiune. —

Apoi permiteti-mi confrati in Cristosu a Ve intrebá, cà ce e caus'a de Redactorulu unui diariu este in stare a aduná asia sume enormi de colecte, er' noi ca antistii bisericesci nemidilocii ai poporului nu? — Dupa mine, nimicu alta, decâtu poterea oratoriei lui. — Éca dar aci unu motivu nerestornabile, cà fora sciint'a retoriceii preatii nostri devinu nisce popandosi — moralisti — din unele parti ale Tranniei. —

Domnule Redactoru! Ve rogu cu tóta caldur'a, cà deca se va templá sè se mai colecte elemosina in dieces'a nóstra, sè binevoiti a publicá asertulu fiesce carei parochie in stimabil'a nóstra „Lumina.“ Motivulu usioru se pòte intielega. Pentru ce?

Dupa acést'a digresiune se retornamu la obiectu. — *Apelulu* commemoratu, dupa mine, nu are ce sè se mai face, pentrucà depingerea catastrofei si calamitatei ce se face prin debil'a mea péna, nu credu se fia fostu alta, decâtu unu *Apelu* crestinescu catra caritatea tuturoru lectoriloru acestei gazete, — si-mi place a crede, cà de si cea mai mare partè-su seraci material-minte, dar totusi nu potu fi asia seraci ca si incendiarii.

Sperazu ajutoriu din caritatea descenditorulu divului Traianu, carele in belulu dacicu alu II si taià vestimintele sale spre a legá plagele ostasiloru sei vulnerati! — Dearsii inca-su greu vulnerati!

Se aretamu noi Romanii de oriente, cà nunumai dupa sange ori nume ci si dupa fapte, suntemu frati cu locuitorii Elvetiei; francesii, italianii si reto-romanii *) de acolo, conlocuitorii loru germani, candu la anul 1861. in lun'a lui Maiu dearse cetatea Glarus, afora de miiile de centenaria de alimente; vest-minte, instruminte pentru industrianti tramise la locul de nenocire Glarus, colectara pre partea nenocitoriloru 2,156.000 de franci. —

Deci amati lectori! Intindetii obolulu caritatei Vóstre pre calea „Luminei“ incendiatorulu din Iosasielu, si fiti convinsi cà, *ajutoratii voru identificá esistentia loru cu filantropia Vóstra*; Deci dati fora intardiare, cà-ci „bis dat, qui cito dat; — nihil dat, qui munera tardat.“

Ioane m. p.
presbiterulu

Micalac'a 29 Octobře 1873
10 Novembre

Onorata redactiune!

De nu eram si eu atacatu in diariulu „Albin'a“ Nr. 81 si in „Lumin'a“ Nr. 66 si de nu-mi dedea ansa la apucaturile publicate si in contr'a mea, de renumitului invetiatoriu ortodosu din Sioimosiu Euthimiu Bugariu, — nu me slobodiému la polemia; din estu motivu dara, ca marele publicu romanu, sè nu fia se-

*) La din contra preotulu si invetiatoriu luca contr'a destinatiune i.

Red.

**) Ei intre sene se numescu „Latini“.

du, de cele publicate de Euthimiu Bugariu: numai in interesulu strinsu alu adevेरului aducu la cunoscint'a onoratului publicu urmatóriele. —

Invetiatoriu E. B. replica, cà in di'a de 19/31 Augustu, in biserica a vedintu pe mai multi aspiranti la postulu de invetiatoriu din Micalac'a, apoi dice, cà comitetulu parochialu, adeca o fractiune nu s'a ténutu strinsu de concursulu publicatu, ci fiindu sedusi prin mine, au candidatu ca atare pe Ioane Cióra, ér pe densulu l'a eschisu clientii mei dela candidatura, pe candu densulu se tiene tocmai asia de cualificatu ca I. Cióra, ba inca mai multu, fiindu-cà se afla de 16 ani totu ca invetiatoriu in comune straine, cu forti'a si din estu motivu pretindea candidarea de la neamurile sale; mai departe dice cà este bine meritatu, si a invetiatu cu 18 ani mai nainte 3 clase reale. —

Ca marele publicu sè véda adevेरulu, lucrulu éta cum sta:

Cu dreptulu, cà in biserica au fostu mai multi, dar cà óre toti au fostu aspiranti? nu se scie, destulu cà 4 recourse au intratu pentru postulu de invetiatoriu, éra candidarea s'a intemplatu asia, cà comitetulu parochialu celu ne coruptu de E. B. nu a primitu motivulu, cà Dsa este nascutu din Micalac'a, si cà de 16 ani nacagesce prin comuni streine, precum nici acea n'a primitu, in vetiatele 3 clase reale sè se priméscu in locu de 2 clase gimnasiale, pentru cà de comunu este cunoscutu, cà in clasele reale se propunu sciintie mai inalte, precum: Fisie'a, Istori'a naturala Geometri'a, Geographi'a. etc. pana cand Bugariu a invetiatu in 3 clase israelite din Aradu — aritmetic'a cele patru specii, din capu si cu cifre, a ceti si serie dictando, despre care invetiariu documentéza „Zeignisz“ ce-lu are la mana. Óre adi Dnule Bugariu nu mai multe invetiaturi se propunu in scólele nóstre confessionale? decâtu ce ai invetiatu Dta nainte de ast'a cu 18 ani in scólele israelite, — óre in 2 clase gimnasiale, numai a ceti, serie dictando, si socót'a din capu si cu cifre se invétia? mai departe Dnule Bugariu! cu ce ai potutu Dta documentá, cà esti bine meritatu, pe terenulu invetiamentului? au dóra te ai radiematu pe atestatul datu de comitetulu parochialu din Sioimosiu? Bata-te foculu de lume, cà mare politicósa esti! ca si cum noi nu amu scí referintiele sale facia de sinodulu si comitetulu parochialu de acolo; ti pare ca si cand noi na am scí multele plansori a Sioimosieniloru, catra consistoriu si senatulu scolariu, contr'a invetiatoriu Euthimiu Bugariu pentru eliminarea din postulu seu; si aci bietii Sioimosieni, scuturanduse de elu, sè ni-lu tipe pe capulu nostru, recomandandulu nóue, cà e fôrte bunu, si de omenia invetiatoriu, — numai un'a nu au disu fratii Sioimosieni in atestatu: cà adeca de candu e Bugariu in Sioimosiu, câtii sciu ceti, si serie? si câtii sciu cantá? (priepu cantarea din biserica) d'ntre discipulii sei, — ast'a a fostu inpregiurarea si inca seriósa de Dta nici nu potusi sè fii candidatu ne cum alesu, pe bas'a concursulu publicatu; si déca frundieréi statutulu organicu si cetéi § 23 punctulu 6, potéi sè te convingi cà acui este dreptulu de candidare, a comitetulu séu a sinodulu parochialu, dupa tóte astea cu 11 voturi contr'a 7 pe Dnul Bugariu casi nascutu in Micalac'a nu l'a candidatu. Vedi Dnule Bugariu, cà fara seducere si fara de a-mi fie mie clienti, nu te candidara, nu dóra cà na li place de person'a si cantarea cea frnmósa a Dta, ei numai cà nu corespundi de felu concursulu publicatu. Parcediendu comitetulu mai departe a aflatu cu documinte originale, cà Ioanu Cióra, are 6 clase gimnasiale, este clericu absolutu, posiede testimoniu de cualificatiune pedagogica, cu calcululu pentru statiunile de frunte, vedi statutulu organicu § 122. punct. 11, éra Florianu Cióra asisderea 6 clase gimnasiale este pedagogu, si provediutu cu testimoniu de cualificatiune, alu 4. recurentu nu sciu cum e numele, avea 4 clase normale si testimoniu preparandialu; — se pricope de sine acumu cà Euthimiu Bugariu, cu fôrte pucina cualificatiune, nu a potutu dupa logic'a firei sè devina candidatu facia de Ioanu si Florianu Cióra. Te convingi acumu Dnule Invetiatur Bugariu, cà in comitetu nu a fostu seducere, ci au lucratu toti dupa firea mintei loru liberu si inca seriósu, tredi, si de Dta nu bagai prin carturarii si fariseii din Micalac'a, spiritulu lui Iud'a, in sinodu — cà in comitetu n'ai potutu sè bagi, tóte mergéu in pace si in rendulu loru. —

Dnulu Bugariu se mângae pe sine, cu aceea, cà déca sciéu bróscele, cà Ioan Cióra a fostu din postulu seu de invetiatoriu din Covasintiu eliminatu, apoi nu sciu ce petrecea Iupiteru!!! cu bróscele, apoi celu multu aceea petrecea, cà bróscele sareau contr'a Ddieului loru Iupiteru, acést'a ca Ddieu mare si puternicu pe tóte bróscele le trantea la pamentu, ca si pe diavoliu cei intunecati. —

Cumcà Dnulu protopresbiteru ar fi disolvatu siedint'a sinodulu parochialu nu e adevेरu, ba tocmai ast'a e nenocire: nóstra, cà Dnulu protopres. ne potendu conveni in parere cu Dnu Inspectoru de scóle si cu mine fara a disólve sinodulu l'amu.

vediatu că-si ia palari'a si ese din biserică afara, dupa a noastră convingere fara motivu — si mai multu nu lu-am vediatu.

Acuma Dnule Bugariu, deca voiesci, ca se scie lumea de butea de rachiu, apoi in loculu corespundintelui anonimu, 'ti spunu eu apriatu: ca se scie si marele publicu romanu. Ore omenii aceia cari erau beti la biserică, de intr'un'a urlau pronunciandu numele Dtale, standu abia pe picioru, de unde au beutu? s'au inbetatu de aerulu Dhului santu din biserică? seu dora au beutu din butea Dtale? ce era depusa la siogorulu Dtale; aci ti potu spune pe nume aceia omeni, dar acum de o camdata, li tacu numele,—au ce va se dica, scii Dnule? probarea de a corumpe pe unu votu cu 80 fr, — au ce va se dica rugamintea catra Inspectorulu scolariu, in care te-ai dechiaratu, ca deca ti va face pe mana statiunea din Micalac'a, i vei fi multimitoriu, — astea suntu fapte de la Dta, cu astufeliu de taetica ai voitu se te faci alesulu Micalacei? vai si amaru! — apoi Dta cugeti, ca deca me numesci de secretariulu Inspect. Joanu Popovicu Desseanu mi va paré mie reu? ba inca me bucuru ca potu fi la asia teliu omu secretariu, la care Dta nu esti vrednicu nici se-i deslegi curelele incaltiemintelorui.

In fine Dnulu Bugariu face atentu pe onor. publicu se nu cređa, ca eu am facutu scola si biserică; de aceea si eu rogu pe marele publicu romanu, se nu cugete ca eu am edificatu scola si biserică in Micalac'a, caci onoratulu publicu care me cunósce, fórte bine scie ca eu n'am potutu avea 8000 flor. di optu mii flor. se facu scola — ci eu dreptulu ca comun'a a avutu si a facutu, care meritu Dnulu Bugariu lu insusiesce fruntasiloru si betraniloru din Micalac'a; — d'apoi eu ce scriu? pe mine nu voiesci Dnule Bugariu, se me recunosci de fruntasiu a comunei, d'apoi legea pe notariu 'lu tiene de fruntasiu a comunei, si Dta nici aceea lege nu o cunosci? eu nu-mi arugu se fin meritatu, ca si Dta candu dici ca esti bine meritatu, deci deca Dta recunosci, ca fruntasii si betranii au facutu scola, candu dici astea atunci totusi recunosci ca si eu am pusu o caramida in acelu edificiu — póte ca Dta Dnule Bugariu nu vei scii nici candu s'a facutu scola? apoi spunu candu, scii candu Dta cetéi Opulu intitulatu „A tanitó az oskolában“, care opu fiindu compusu in limb'a magiara, pe care Dta nu o posiedi, in diurnalele nostre nationale, ca totusi se scii, ca ce cetesci, ti sa pre'ntorsu pe limb'a romana „Dascalulu afara din scola;“ eu nu voiescu, se me mandrescu, ca am facutu scola, cugete si judece marele publicu romanu, ca cum de usioru faci cu betranii satulu scoli, si despre mintea betraniloru din Micalac'a ar poté mai buna deslucire se dee, ca fostu atunci notariu alu comitetulu parochialu Dnulu parochu din Fenlacu Moise Babescu. Te insieli Dta, candu dici, ca suntemu fii neadevarati ai natiunii; póte numai pentru aceea dici ca ne am opusu scandaleloru rusinatórie comise in facia de partisanii Dtale, si mai vertosu urlatulu betiiloru din Micalac'a, nu a strabatutu pana in ceriu, ca de acolo se 'ti aduca decretu gat'a. Dar ce nu te induri Dnule Bugariu? spre Sioimosieni ca si aceia totu asia sunt de insetati, ca se se curatie de Dta, pe cum suntu omenii Dtale din Micalac'a, cei cu grumadii largi insetati dupa spiritulu din bute, ca se se impartasiésca de beutur'a lui Jud'a.

Ce-mi mai bine place este, ca candu s'a facutu scola si in-podobitu st'a biserică atunci nu era intre Micalaceni spiritulu lui Jud'a, si de candu s'au inmultitu carturarii si fariseii; ca proci mintiuosi, nu stau bunu, ca amu mai poté face inca mai un'a clasa de invetiamentu.

Cu alta ocaziune de voiesci si 'ti place a polemisa, ti voiu responde mai multe, pana atunci inse respunsulu meu de facia se servésca si la corespundinti'a din „Albina“ Nr. 81.

Constante Comlosianu,
notariu comunalu.

In Librari'a lui

MAURITTU KLEIN junior

din Aradu

se afla de vendiare urmatóriele calindarie:

I.

Amiculu Poporului.

Calendariu pe anulu comunu 1874. Compusu de Visarionu Romanu.

Pretiuulu 60 cr. v. a.

II.

Calindariulu pentru toti

istoricu, amasantu si popularu pe anulu de la Cristu 1874.

Cuprindiendu pe langa tóte necesariile calindariului intre alte multe articole variate, dupa cum se vede din tabl'a de materie, si novel'a istorica: **Maria Putolanca** episodulu din epoc'a glorioasa alui **Michaiu Bravulu**. In frunte cu portretulu lui **Alesandru Joanu J. Cus'a**. Avendu si unu tablou separat: **Batalia de la calugareni**, care cumperatorii acestui calindariu lu primescu gratis.

Pretiuulu 1 fl. 36 cr. v. a.

III.

Calindariulu

poporului romanu

pe anulu 1874 de la Cristosu.

Cuprindiendu pe la langa materiile necesari unui calindariu si o colectiune de scrieri literarie-istorice, amasante anecdote si poesii, intre care e si novel'a istorica **Banulu Maracine**, de **N. D. Popescu**. Cumperatorii capeta ca premiu tabloulu: **Banulu Maracine la curtea Franciei**.

Pretiuulu 1 fl. 36 cr. v. a.

Concursu.

2

Pentru postulu invetiatorescu dela scól'a romana gr. or. din comun'a Nadasiu Cottul Aradului cerculu inspectorulu alu Agrisiului pona in $11/13$. Novembre, a. c. in care di se va tiené si alegeré: —

Emolumintele suntu in bani gata 150 fl. v. a. 6. cubule grâu, si 6. cubule cucuruzu, 16. magi fenu, 12. orgii de lemne. din care este de ase incaldí si scól'a, quartiru liberu, si gradina de legume.

Doritorii de a fi alesi au recursurile loru bine instruite ale adres'a comitetulu parochialu in Nadasiu, post'a ultima Silindia, totu odata aspirantii la acestu postu au in una din dumineci seu serbatori ase presintá la biserică pentru a dovedi deprinderea in tipicu si cantari. —

Nadasiu la 20. Octob. 1873.

Comitetulu parochialu, in contielegere cu mine: Ioanu Ardeleanu inspec. scol.

Concursu

2

pentru postulu de invetiatoriu din comun'a Luguzeu cerculu inspectorulu alu Agrisiului; emolumintele suntu: 84. fl. v. a. 10, cubule de bucate, 10. orgii lemne, quartiru liberu si gradina de legumi; —

Doritorii de a ocupá acestu postu, au asi trimite supli-cele loru bine instruite de dreptulu Comitetulu parochialu in Luguzeu post'a ultima Silindii'a. pana in 8. Novembre, a. c. in care di va fi si alegerea. —

Luguzeu la 18. Octob. 1873.

Comitetulu parochialu, in contielegere cu mine: Ioanu Ardeleanu inspec. sco

Concursu

2

1. pentru statiunea invetiatoresca din *Hidisielnan* Inspectoratulu Papsezeului, pe langa salariulu 80. fl. v. a. 12. cubule de bucate 2. mesuri de fasola 5 orgii de lemne cortelu si gradina de legume. —

2. *Dobresti* cu salariulu 90. fl. v. a. 12 cubule de bucate doue mesuri fasola 6. orgii de lemne cortelu si gradina de legume.

3. *Crancesti* cu salariulu 100 fl. v. a. 12. cubule de bucate $11/2$ mesura fasole 4. orgii de lemne cortelu si gradina de legume.

Doritorii de a ocupá vre un'a din statiunile acesté au a-si trimite recursele la subsemnatulu Inspectoru pana in 11. si 12, di Noem. incare dile se voru tiené si alegerile.

Hidisielnan 22. Octom. 1873,

Dupa contielegere cu tóte trei comitetele la natariatulu din Hidisielnan.

Elia Moga Protopopu si inspectoru. scolaru.